

CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC CỦA GIÁNG VIÊN TIẾNG ANH TRONG THỜI ĐẠI TRÍ TUỆ NHÂN TẠO (AI)

Lê Thị Mỹ Xuyên
Trường Đại học Tiền Giang

Tóm tắt: Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ cùng với sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (Artificial Intelligence – AI), hệ thống giáo dục toàn cầu, đặc biệt là lĩnh vực giảng dạy tiếng Anh (English Language Teaching – ELT), đang trải qua những biến đổi mang tính bước ngoặt. AI không chỉ góp phần tối ưu hóa các phương pháp và hình thức giảng dạy mà còn tác động sâu sắc đến cấu trúc năng lực chuyên môn, vai trò nghề nghiệp và bản sắc chuyên môn của đội ngũ giảng viên. Bài viết tập trung phân tích các cơ hội và thách thức đối với đội ngũ giảng viên tiếng Anh trong bối cảnh hiện nay, qua đó đề xuất một số định hướng và giải pháp nhằm nâng cao năng lực chuyên môn cũng như hiệu quả sư phạm. Nghiên cứu được thực hiện trên cơ sở tổng hợp và phân tích các nguồn dữ liệu thứ cấp, kết hợp với quan sát thực tiễn trong quá trình giảng dạy tại Trường Đại học Tiền Giang. Kết quả nghiên cứu cho thấy, bên cạnh tiềm năng trong việc cá nhân hóa hoạt động học tập và hiện đại hóa công tác quản lý lớp học, AI còn đặt ra những yêu cầu ngày càng cao đối với năng lực số, đạo đức học thuật và khả năng thích ứng nghề nghiệp của đội ngũ giảng viên.

Từ khóa: Trí tuệ nhân tạo; giảng viên tiếng Anh; chuyển đổi số; giáo dục đại học; năng lực số.

OPPORTUNITIES AND CHALLENGES FOR ENGLISH LANGUAGE TEACHERS IN THE AGE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI)

Abstract: In the context of rapid digital transformation and the swift development of artificial intelligence (AI), the global education system, particularly in the field of English Language Teaching (ELT), is undergoing profound and transformative changes. AI not only contributes to the optimization of teaching methods and instructional practices but also exerts a significant influence on the professional competence structure, occupational roles, and professional identity of English language teachers. This paper focuses on analyzing the opportunities and challenges faced by English language teachers in the current context, thereby proposing several orientations and solutions to enhance professional competence and pedagogical effectiveness. The study is conducted based on the synthesis and analysis of secondary data sources, combined with practical observations during the teaching process at Tien Giang University. The findings indicate that, in addition to its potential for personalizing learning activities and modernizing classroom management, AI also imposes increasingly high demands on teachers' digital competence, academic ethics, and professional adaptability.

Keywords: Artificial intelligence; English language instructors; digital transformation; higher education; digital competence.

Nhận bài: 12/01/2026

Phản biện: 10/02/2026

Duyệt đăng: 13/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đã và đang tạo ra những chuyển biến sâu rộng trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, đặc biệt là giáo dục (Schwab, 2016). Sự phát triển nhanh chóng của các công nghệ như trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn (Big Data), điện toán đám mây và học máy (Machine Learning) đã làm thay đổi căn bản phương thức tổ chức dạy và học trong các cơ sở giáo dục.

Theo Holmes, Bialik và Fadel (2019), AI đang từng bước tái định hình vai trò của giáo viên và người học thông qua việc tự động hóa, cá nhân hóa và tối ưu hóa quá trình học tập. Trong lĩnh vực giảng dạy tiếng Anh, AI được tích hợp vào nhiều nền tảng và công cụ hỗ trợ như chatbot, phần mềm chấm bài tự động, ứng dụng luyện phát âm và hệ thống học tập thích ứng (Luckin et al., 2016).

Tuy nhiên, sự phát triển của AI cũng đặt ra nhiều thách thức mới đối với đội ngũ giảng viên, đặc biệt là yêu cầu về năng lực công nghệ, phương pháp sư phạm và đạo đức nghề nghiệp (Zawacki-Richter et al., 2019). Trong bối cảnh đó, việc

nghiên cứu một cách hệ thống về cơ hội và thách thức của giảng viên tiếng Anh trong thời đại AI có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn.

Xuất phát từ thực tiễn công tác giảng dạy tại Trường Đại học Tiền Giang, tác giả thực hiện nghiên cứu này nhằm làm rõ tác động của AI đến hoạt động giảng dạy tiếng Anh và đề xuất các giải pháp phù hợp, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo trong bối cảnh chuyển đổi số.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Trí tuệ nhân tạo trong giáo dục

Theo Russell và Norvig (2021), trí tuệ nhân tạo là lĩnh vực nghiên cứu nhằm phát triển các hệ thống có khả năng thực hiện những nhiệm vụ đòi hỏi trí thông minh của con người. Trong giáo dục, AI được ứng dụng để hỗ trợ cá nhân hóa học tập, phân tích dữ liệu người học và tự động hóa các hoạt động giảng dạy (Holmes et al., 2019).

Luckin và cộng sự (2016) cho rằng AI trong giáo dục (Artificial Intelligence in Education – AIED) bao gồm các hệ thống học tập thông minh,

trợ lý ảo, chatbot và phần mềm đánh giá tự động, góp phần nâng cao hiệu quả dạy – học.

2.2. Vai trò của công nghệ số trong giảng dạy tiếng Anh

Warschauer và Healey (1998) khẳng định công nghệ đóng vai trò quan trọng trong việc mở rộng môi trường học ngoại ngữ. Trong bối cảnh hiện nay, các nền tảng học tập trực tuyến, tài nguyên mở và ứng dụng di động đã góp phần nâng cao năng lực tự học của người học (Chapelle & Sauro, 2017).

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2021) cũng nhấn mạnh vai trò của chuyển đổi số trong đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá và quản lý đào tạo. Trong giảng dạy tiếng Anh, công nghệ số hỗ trợ phát triển đồng thời bốn kỹ năng nghe, nói, đọc, viết thông qua học liệu đa phương tiện và môi trường giao tiếp ảo.

2.3. Tổng quan các nghiên cứu liên quan

Các nghiên cứu quốc tế cho thấy trí tuệ nhân tạo (AI) có tác động tích cực đến việc phát triển kỹ năng ngôn ngữ và năng lực tự học của người học. Kohnke, Zou và Zhang (2021) chứng minh rằng chatbot AI giúp cải thiện đáng kể kỹ năng giao tiếp tiếng Anh thông qua việc tạo môi trường tương tác linh hoạt, cá nhân hóa và không gây áp lực tâm lý cho người học. Yang (2022) khẳng định AI góp phần nâng cao chất lượng phản hồi trong dạy học kỹ năng viết nhờ khả năng phân tích lỗi, đề xuất chỉnh sửa và cung cấp phản hồi kịp thời.

Bên cạnh đó, nghiên cứu của Holmes et al. (2019) cho thấy AI hỗ trợ hiệu quả trong việc theo dõi tiến độ học tập, đánh giá năng lực và thiết kế lộ trình học phù hợp với từng cá nhân, từ đó thúc đẩy tính tự chủ và động lực học tập. Luckin et al. (2016) cũng nhấn mạnh vai trò của AI trong việc xây dựng môi trường học tập thông minh, giúp người học phát triển toàn diện các kỹ năng ngôn ngữ thông qua dữ liệu học tập được phân tích liên tục.

Ngoài ra, một số nghiên cứu gần đây còn chỉ ra rằng AI góp phần giảm tải công việc hành chính cho giảng viên, cho phép họ tập trung nhiều hơn vào hoạt động giảng dạy mang tính sáng tạo và định hướng phát triển năng lực người học (Zawacki-Richter et al., 2019). Đồng thời, việc ứng dụng các công cụ AI như trợ lý ảo, hệ thống chấm bài tự động và phần mềm luyện phát âm giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy và tăng cường trải nghiệm học tập (Godwin-Jones, 2018).

Tại Việt Nam, Nguyễn và Trần (2022) cho rằng việc ứng dụng công nghệ số trong giảng dạy ngoại

ngữ giúp nâng cao hứng thú học tập và kết quả học tập của sinh viên thông qua việc đa dạng hóa hình thức học tập và tăng cường tương tác. Lê (2021) cũng khẳng định rằng các nền tảng học tập trực tuyến và công cụ hỗ trợ thông minh góp phần thúc đẩy năng lực tự học và khả năng tiếp cận tri thức của người học.

Tuy nhiên, nhiều nghiên cứu trong nước cũng chỉ ra những hạn chế đáng kể trong quá trình triển khai AI vào giảng dạy. Phạm (2023) cho rằng hạ tầng công nghệ chưa đồng bộ, sự thiếu hụt thiết bị và đường truyền không ổn định là rào cản lớn đối với việc ứng dụng AI trong giáo dục. Bên cạnh đó, năng lực số và kỹ năng sử dụng công nghệ của một bộ phận giảng viên còn hạn chế, dẫn đến việc khai thác AI chưa đạt hiệu quả tối ưu (Trần, 2022).

Ngoài ra, một số tác giả còn bày tỏ lo ngại về vấn đề đạo đức, bảo mật dữ liệu và sự phụ thuộc quá mức vào công nghệ trong quá trình dạy học (Williamson & Eynon, 2020). Việc sử dụng AI thiếu định hướng sư phạm có thể làm giảm vai trò tương tác trực tiếp giữa giảng viên và người học, từ đó ảnh hưởng đến chất lượng giáo dục toàn diện.

Từ những nghiên cứu trên có thể thấy rằng, AI mang lại nhiều cơ hội trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy và học tập tiếng Anh, đồng thời đặt ra không ít thách thức đối với giảng viên trong việc thích nghi, đổi mới phương pháp và phát triển năng lực nghề nghiệp. Do đó, việc nghiên cứu sâu hơn về cơ hội và thách thức của giảng viên tiếng Anh trong bối cảnh AI là cần thiết, nhằm đề xuất các giải pháp phù hợp cho thực tiễn giáo dục Việt Nam hiện nay.

2.4. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu được thực hiện theo phương pháp định tính, kết hợp giữa phân tích tài liệu và quan sát thực tiễn.

- Phân tích tài liệu: Tổng hợp các công trình nghiên cứu trong và ngoài nước liên quan đến AI trong giáo dục và giảng dạy tiếng Anh.

- Quan sát thực tiễn: Thu thập dữ liệu từ quá trình giảng dạy và ứng dụng công cụ AI tại Trường Đại học Tiền Giang.

- Phân tích – tổng hợp: So sánh, đối chiếu các kết quả nghiên cứu để rút ra nhận định phù hợp.

Cách tiếp cận này giúp đảm bảo tính khách quan và khoa học của nghiên cứu.

2.5. Minh chứng thực tiễn tại Trường Đại học Tiền Giang

Trong quá trình giảng dạy các học phần tiếng Anh căn bản và tiếng Anh chuyên ngành, tác giả

đã từng bước tích hợp một số công cụ trí tuệ nhân tạo vào hoạt động dạy – học từ năm 2023 đến nay, tiêu biểu như ChatGPT, Grammarly và các ứng dụng luyện phát âm tích hợp AI.

Trong học phần English 2, sinh viên được hướng dẫn sử dụng ChatGPT nhằm xây dựng dàn ý và mở rộng vốn từ. Giảng viên yêu cầu sinh viên chỉnh sửa, phát triển nội dung theo quan điểm cá nhân và trích dẫn nguồn phù hợp. Kết quả cho thấy phần lớn sinh viên có sự tiến bộ về cấu trúc bài viết và tính mạch lạc, vốn từ được mở rộng, phong phú.

Đối với các học phần có kỹ năng nói, sinh viên được khuyến khích sử dụng ứng dụng luyện phát âm để tự học ngoài giờ. Qua theo dõi, nhiều sinh viên cải thiện rõ rệt khả năng phát âm và sự tự tin trong giao tiếp.

Bên cạnh những kết quả tích cực, một bộ phận sinh viên có xu hướng phụ thuộc vào AI, đặc biệt trong các bài tập viết và thuyết trình. Một số trường hợp có nội dung được sao chép từ AI mà chưa qua chỉnh sửa theo đúng yêu cầu thực tế. Chính vì vậy, điều này đòi hỏi các giảng viên phải tăng cường hướng dẫn về đạo đức học thuật và sử dụng AI có trách nhiệm.

2.6. Cơ hội đối với giảng viên tiếng Anh trong thời đại AI

2.6.1. Cá nhân hóa quá trình học tập

Trí tuệ nhân tạo cho phép thu thập và phân tích dữ liệu học tập của người học một cách hệ thống, từ đó xây dựng các lộ trình học tập phù hợp với năng lực, nhu cầu và tốc độ tiếp thu của từng cá nhân. Nhờ vậy, giảng viên có thể hỗ trợ hiệu quả cho sinh viên ở các trình độ khác nhau, đồng thời nâng cao tính chủ động và động lực học tập (Holmes et al., 2019).

2.6.2. Hỗ trợ thiết kế và tổ chức bài giảng

Các công cụ ứng dụng AI như ChatGPT, Grammarly hay QuillBot giúp giảng viên tiết kiệm thời gian trong việc xây dựng giáo án, biên soạn học liệu và thiết kế hoạt động học tập. Việc sử dụng các công cụ này góp phần đa dạng hóa phương pháp giảng dạy, tăng cường tính tương tác và tạo điều kiện để giảng viên tập trung nhiều hơn vào hoạt động hướng dẫn, hỗ trợ người học (Yang, 2022).

2.6.3. Nâng cao hiệu quả đánh giá và phản hồi

Hệ thống chấm bài tự động và các công cụ phân tích ngôn ngữ dựa trên AI giúp nâng cao tính khách quan, nhất quán và minh bạch trong quá trình đánh giá. Đồng thời, AI còn hỗ trợ cung cấp phản hồi kịp thời, chi tiết và mang tính cá nhân

hóa, qua đó giúp người học nhận diện điểm mạnh, điểm yếu và điều chỉnh chiến lược học tập phù hợp (Zawacki-Richter et al., 2019).

2.6.4. Phát triển chuyên môn và đổi mới vai trò

Việc ứng dụng AI trong giảng dạy thúc đẩy sự chuyển đổi vai trò của giảng viên từ người truyền đạt kiến thức sang người cố vấn học tập, người thiết kế và quản lý môi trường học tập. Trong bối cảnh này, giảng viên đóng vai trò định hướng, hỗ trợ phát triển năng lực tự học và tư duy phản biện cho sinh viên, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo (Kohnke et al., 2021).

2.7. Thách thức đối với giảng viên tiếng Anh trong thời đại AI

2.7.1. Hạn chế về năng lực số

Một bộ phận giảng viên còn gặp khó khăn trong việc tiếp cận, sử dụng và khai thác hiệu quả các công cụ AI do hạn chế về kỹ năng công nghệ và kinh nghiệm thực tiễn. Điều này ảnh hưởng đến hiệu quả triển khai AI trong giảng dạy và làm gia tăng khoảng cách về năng lực số trong đội ngũ giảng viên (Phạm, 2023).

2.7.2. Nguy cơ lệ thuộc và suy giảm tư duy phản biện

Việc sử dụng AI thiếu định hướng sư phạm có thể dẫn đến sự phụ thuộc quá mức của người học vào công nghệ, làm giảm khả năng tư duy độc lập, sáng tạo và giải quyết vấn đề. Nếu không được kiểm soát phù hợp, AI có thể trở thành yếu tố cản trở sự phát triển toàn diện của người học (Selwyn, 2019).

2.7.3. Vấn đề đạo đức học thuật

Sự phổ biến của các công cụ AI tạo sinh làm gia tăng nguy cơ gian lận học thuật, sao chép nội dung và vi phạm quyền sở hữu trí tuệ. Trong bối cảnh thiếu cơ chế kiểm soát hiệu quả, việc đảm bảo tính trung thực và công bằng trong đánh giá trở thành thách thức lớn đối với giảng viên (Zawacki-Richter et al., 2019).

2.7.4. Áp lực thích ứng nghề nghiệp

Sự phát triển nhanh chóng của công nghệ AI đặt ra yêu cầu cấp thiết đối với giảng viên trong việc liên tục cập nhật kiến thức, kỹ năng và phương pháp giảng dạy mới. Áp lực thích ứng này có thể ảnh hưởng đến tâm lý, hiệu quả công việc và sự phát triển nghề nghiệp lâu dài của giảng viên (Schwab, 2016).

2.8. Giải pháp và khuyến nghị

2.8.1. Phát triển năng lực số cho giảng viên

Cần tổ chức thường xuyên các chương trình bồi dưỡng, tập huấn chuyên sâu về công nghệ giáo dục và AI nhằm nâng cao năng lực số cho đội ngũ giảng viên. Các chương trình này cần gắn

với thực tiễn giảng dạy và nhu cầu phát triển nghề nghiệp của giảng viên (Bộ GD&ĐT, 2021).

2.8.2. Hoàn thiện quy định về sử dụng AI

Nhà trường cần xây dựng hệ thống quy chế, hướng dẫn cụ thể về việc sử dụng AI trong dạy học, đánh giá và nghiên cứu khoa học, trong đó đặc biệt chú trọng đến vấn đề đạo đức học thuật, bảo mật dữ liệu và quyền sở hữu trí tuệ.

2.8.3. Đổi mới phương pháp giảng dạy

Giảng viên cần thiết kế các hoạt động học tập lấy người học làm trung tâm, chú trọng phát triển tư duy phản biện, khả năng tự học và kỹ năng giải quyết vấn đề. Việc kết hợp hợp lý giữa AI và phương pháp sư phạm hiện đại sẽ góp phần nâng cao hiệu quả giảng dạy (Selwyn, 2019).

2.8.4. Tăng cường hỗ trợ thể chế

Các cơ sở giáo dục cần đầu tư đồng bộ hạ tầng công nghệ, hệ thống học tập số và nguồn lực tài

chính, đồng thời xây dựng cơ chế khuyến khích đổi mới sáng tạo trong giảng dạy và nghiên cứu. Sự hỗ trợ từ thể chế đóng vai trò quan trọng trong việc tạo điều kiện thuận lợi cho việc ứng dụng AI một cách bền vững và hiệu quả.

III. KẾT LUẬN

Trí tuệ nhân tạo mang lại nhiều cơ hội trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy tiếng Anh, đồng thời đặt ra những thách thức về năng lực số và đạo đức nghề nghiệp. Việc nhận diện đầy đủ các yếu tố này giúp giảng viên chủ động thích ứng và phát triển bền vững trong môi trường giáo dục số. Từ thực tiễn tại Trường Đại học Tiền Giang, nghiên cứu cho thấy việc ứng dụng AI cần được triển khai có định hướng, gắn với mục tiêu phát triển năng lực toàn diện cho người học. Đây là cơ sở quan trọng để nâng cao chất lượng đào tạo trong bối cảnh chuyển đổi số hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2021). *Chương trình chuyển đổi số ngành giáo dục giai đoạn 2021–2025*.
- Holmes, W., Bialik, M., & Fadel, C. (2019). *Artificial intelligence in education: Promises and implications for teaching and learning*. Center for Curriculum Redesign.
- Kohnke, L., Zou, D., & Zhang, R. (2021). Exploring AI-based chatbots for English learning. *Computer Assisted Language Learning*, 34(3), 1–25.
- Lê, T. H. (2021). Ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học ngoại ngữ ở bậc đại học tại Việt Nam. *Tạp chí Giáo dục*, 505, 45–49.
- Phạm, Q. H. (2023). Thực trạng năng lực số của giảng viên trong bối cảnh chuyển đổi số giáo dục. *Tạp chí Phát triển Nhân lực*, 4, 22–29.
- Phạm, T. H. (2023). Năng lực số của giảng viên đại học trong bối cảnh chuyển đổi số. *Tạp chí Khoa học Giáo dục*, 19(2), 60–68.
- Russell, S., & Norvig, P. (2021). *Artificial intelligence: A modern approach (4th ed.)*. Pearson.
- Trần, M. T. (2022). Nâng cao năng lực công nghệ cho giảng viên trong thời đại số. *Tạp chí Giáo dục Nghề nghiệp*, 67, 34–40.
- Warschauer, M., & Healey, D. (1998). Computers and language learning. *Language Teaching*, 31(2), 57–71.